

Kritik, prase a nacisté

Kritika byla v Čechách vždy pramálo oblíbená disciplína. Počátky té literární spadají do doby národního obrození, kdy kurz udával Dobner, Dobrovský či Borovský. Ctihodní pánové, na jejichž práci stavěl F. X. Šalda a další. Stejně jako vývoj naší země, společnosti či médií, byl ovšem vývoj kritického umění mnohokrát násilně přerván. Zejména po roce 1945 se stala kritika nástrojem politické propagandy, ve které vynikal například marxistický „brusič“ Ladislav Štoll.

Přesto mě vždy překvapí, když čtu úvahy některých respektovaných osobností české kritiky a nacházím v nich stejnou demagogii, obhroublou tupost a schematičnost. Místo rudé sice kape z jejich pera barva jiná, jinak v tom však velký rozdíl věru není. Naposledy mě zarazilo zamyšlení Jana Rejžka, (publikované v LN ...) který si k němu dal „cigaretu s Cohenem“.

Z piedestalu kulturního a společenského arbitra shlíží kritik Rejžek na všechny a hází do jednoho pytle politiku, fotbal, kulturu i média. V poslední době se proslavil zejména, když si svůj ostrovtip brousil na Heleně Vondráčkové, ale obzvlášť plamenný a rozhořčený je právě jeho popis dění kolem Dismanova dětského souboru. Český rozhlas přitom přirovnává k nacistům a komunistům.

Nedomnívám se, že sílu argumentů lze měřit hrubostí útoku. Sleduji dění kolem souboru a domnívám se, že inteligentní diskuze k jeho budoucnosti je namístě. Rejžek však v emailu adresovaném řediteli Centra uměleckých těles Českého rozhlasu Janu Simonovi šel ještě dále. Doslova napsal, že „až zemře“ (rozuměj J. Simon), zůstane po něm jen památka „poskoka, který bolševicky zlikvidoval Dismaňák“. V dalším svém korespondenčním příspěvku se pak již omezil jen na strohé konstatování: „Jste prase!“.

Vpravdě inteligentní příspěvek od vytríbeného kritika! Těžko se však divit takto osloveným, že na hloubku Rejžkových argumentů nenalézají adekvátní odpověď.

Schválně jsem v předchozím textu zmínil termín inteligentní diskuze. Program: „s ničím se nemazat, poslat „někam“ všechna ta prasata a vepře, poskoky, figury, práskače, slabochy, gaunery, estébáky, vydržované milenky, politology (a hlavně klavíristy) a pak si dát cigárko“ nic nezachrání a ničemu neprospěje. Snad kromě zviditelnění kritika. A o to asi nakonec jde nejvíce.

Marek Lichtenberk, Slabiky.cz